

ARGO

ve skříní

TEREZA SEMOTAMOVÁ

ARGO

**Kry a kly se liší hláskou,
já a ty se liší láskou.**
Antonín Brousek

ve skříni

TEREZA SEMOTAMOVÁ

Kniha vychází s finanční podporou Ministerstva kultury České republiky.

© Argo, 2018

© Tereza Semotamová, 2018

ISBN 978-80-257-2655-6 (váz.)

ISBN 978-80-257-2715-7 (e-kniha)

1

Ležím na koberci, který je autodráhou. Takže ležím na auto-dráze. Přijde sestra, lehne si do dětské postele, kroupe kedlubeny a čte skandinávskou detektivku. Seveřané předvedli světu, že umějí natolik brilantně zabíjet, že si to zaslouží vlastní literární žánr.

Dítě I přese mě přejíždí autíčkem a vříská u toho: „Dej sem tu sanitku, ty kozí mozku!“, načež zezadu napadne mladšího bratra a ten začne řvát.

Se sestrou to nejdřív ani nehne. Až když dojde k nejhoršímu ryku, zařve: „Nechte toho, nebo dnes nebude večere...“

Pak je chvíli ticho. Dítě I po mně dál jezdí autíčkem a dítě II staví policejní stanici.

„Tak já už půjdu,“ řeknu.

„Kam bys chodila, prosím tě,“ řekne sestra.

Pak se chvíli zadívá do nikam, zúží panenky a zase je dramaticky rozšíří.

„Hele, my to tady budeme trochu přestavovat, přizpůsobovat pokojíku předškoláka... Musíme koupit novou skříň, ta nová bude až do nebe, tak kdyby někdo tuhle starou chtěl. Neznáš někoho?“

„Jo, někdo určitě,“ odpovídám. „A když tak existuje taková ta webová stránka nevyhazujto.cz.“

„A to jako funguje nějak?“

„No, tak hodíš tam fotku té skříně, a kdo ji chce, ten se ti ozve a přijede si pro ni. To určitě by někdo chtěl, takovou hezkou skříň.“

Kouknu do rohu. Dvoukřídla skříň z masivního dřeva. Nedo-
vřená dveře. (No, vlastně ty dveře ani dovřít nejdou.) Ze skříně
čouhá batůžek dítěte I, v němž má nasysleny všechny sladkosti,
které za poslední dobu dostal. Když přijde chuť, vyndá ze skří-
ně sladkosti, jednu si uzme a pak zase batůžek zavře a odnese
do skříně. Tímto počínáním připomíná úředníka České národ-
ní banky, který si spočítal, že kdo šetří, má za tři, a jako bonus
ho hřeje pocit naditého batůžku v závětrí. Kouknu taky vedle
skříně, tam visí moje betonová pneumatika, absolventský pro-
jekt, který jsem sestře dala.

Posbírám své údy, dnes několikrát přejeté autíčkem. Musím
jít. Sice nevím kam, ale mám pocit, že musím jít.

„Tak já jdu,“ řeknu.

„Prosím tě, ale kam jdeš,“ řekne sestra a ani nezvedne hlavu
od knihy.

„No, dyť spím u Jany, říkala jsem ti to.“

„Ale je ještě brzo, tak tu buď s náma, ne?“

„Já myslím, že vy už se tady nějak beze mě zabavíte.“

„No, ale my si tě přece chceme co nejvíc užít!“ řekne sestra
a mě to dost překvapí, ale vzhledem k tomu, že je to jen věta,

nikoliv čin, jen věta, nikoliv čin, tak mě ponechá poněkud chladnou.

„To můžete teď pořád. Já jsem se přestěhovala. Tam už se nevrátím. Takže kdyby něco, tak mi klidně zavolej. Kdybys potřebovala hlídání nebo něco...“

Sestra konečně zvedne hlavu od knížky a podívá se na mě: „A co tu jako budeš dělat? A kdy se stěhuješ? A co Ondřej?“

„Já už musím jít, tak čau...“

Věčný host odchází, procházím kuchyní. V televizi jsou zprávy: Válka v obilnici Evropy... A jaké bude dnes počasí? Tohle je doba, ve které žiju. Tohle jsem já.

Abych si provětrala hlavu a taky ušetřila, rozhodnu se jít pěšky, místo abych využila služeb moderního krtka, sockodráhy, nebo jak se tomu teď tady říká. Odolám pokušení zazvonit u rybáře, co bydlí opodál. Loví v dostupných vodách ty nejkrásnější ryby, štíhlé dravé ryby, nebojí se žádné efemérní tuňky. Bydlí tam, bydlí, loví ryby, loví. Je. Je k mání. Ale stačí to?

Jdu víkendově odulým městem, všechno je tak nějak lepivé, a tak jsem lepivá i já. Chtělo by to spršku. A vskutku, možná bude opravdu pršet, protože ptáci létají nízko, ryby vyskakují nad hladinu, kohouti hlasitě kokrhají, vrány krákají, slepice sedí v hloučku a nehrabou, holubi sedí v koutech a nepole-tují, kos zpívá v pravé poledne, zavírají se květy pampelišek a měsíčku zahradního a já mám lepivé prsty a taky se vznáším nebezpečně nízko nad zemí.

Město je rozpůlenou švestkou v cukrovém nálevu, jejíž dužina je dobře prokrvená, hojně obhospodařovaná živinami. Je sladkým plodem lákajícím k nakousnutí. Já se cítím jako hořký plod, který láká k zahození. Jenže já sama sebe můžu jen těžko zahodit. Padavé ovoce.

Zvoní telefon. Nadechnu se. Co jí říct pravdu? Že je mrtvej a že do ciziny se už nevrátím...

„Ahoj mami, je to skvělý, jo, mám skvělou náladu a našla jsem si práci v bance, za přepážkou. Ano, je to dobrá banka a teď si jdu koupit nějaké vhodné bankovní oblečení, solidní oblečení solidní ženy, která nabízí seriózní bankovní produkty, můžete se na ni spolehnout, na prsou se mi bude kývat jmenovka *Mimi, k vašim službám* a na začátku budu mít na prsou taky placku *POZOR, jsem nováček! Ale učím se rychle.*“

„Tak to mám radost.“

„No, zatím u Jany, ale něco si najdu, oni mi tam možná i pomůžou, to je skvělá banka. A ty lidi tam jsou taky skvělý.“

„A kdy tam nastupuješ?“

„No, až prvního. Do té doby si musím zařídit různé věci, taky si koupit nějaký reprezentativní oblečení a podzimní obutí a možná si přečíst něco o bankovníctví, for dummies, a odpocínout si. Připravit se na službu lidu.“

„Kdy přijedeš?“

„Jo, přijedu, určitě.“

„A co Ondřej? A jak přestěhuješ věci?“

„Mami, ztrácí se signál, zatím!“

Konečně součástí systému. Konečně zaháčkovaná! Máma je šťastná, myslí si, že její plod, dítě čeledi miscellaneous, které se zatím vzpíralo všemu obecnému, všemu uměle vytvořenému, konečně podlehl, shrbilo se, rozhodlo se pomáhat lidem vyřešit jejich finanční záležitosti. Velmi zodpovědně a podle pravidel, které stanovil ten nad. A tomu ten nad. A tomu zase ten nad. A nad těmi všemi je jich ještě spousta.

Když se blížím k Janině obydli, je už skoro tma a já jsem ráda. Světlo, které dopadá denně na věci, člověk vydrží vstřebávat

jen omezenou dobu a pak je rád, když tyto exponáty včetně něj chvíli nejsou tolik vystavovány na odiv. Prostinké. Není nic vidět a svět požere noc. Temnota, doba věnovaná odpočinku, natankování pohonných sil, které člověk během dne vypotřeboval – sháněním, naháněním, popoháněním.

Poslední úsek k Janě vede do kopce a já se trochu zadýchám a trochu jsem i ráda. Musím se zadýchat a musím ho vyšlapat a tento krátkodobý cíl mě na chvíli naplní svou cíleností. Odmknu branku a zase ji zamknu.

Před domem je Slovák se svou ruskou přítelkyní. Má na sobě teplákovou soupravu a bílé ponožky v gumových pantoflích s velkou bílou fajfkou a na krku zlaté řetězy. Co jsem si zatím všimla, tak nechodí nikam do práce. Většinu dne tráví před domem s cigaretou v puse a s telefonem u ucha.

Jeho ruská gejša v trenýrkách Hello Kitty, kotěte, od jehož úst vede bublina se sdělením: *Tytyty!*, se kolem něj vine jako břečťan kolem břízy v lesoparku Lednice, evidentně neumí hrát na tradiční strunný nástroj balalajka a nejspíš ani připravit tradiční ruský čaj, ale to tomuto Kežmaročanovi nevadí. Budoucnost neřeší, minulost neexistuje a přítomnost bagruje.

Když kolem těch dvou kocourků procházím, zaslechnu jen: „Lúbim ťa iba v noci, vo dne ma akosi serieš, Larisa.“ Na to mu ona něco se slabým vyjeknutím zašeptá do ucha, ale to se mi bohužel nepodařilo zachytit. Do nosu mě praští kokosová vůně, kterou gejša rádoby voní.

V bytě je ticho, tedy nejdřív si to myslím. Všechny místnosti jsou tiché a zavřené, a tak tiše jako myška zalezu do sektoru B4, který mi byl přidělen. Sednu si do houpahoupacího křesla. Houpu se, houpu. Zaposlouchám se do temného ticha. Jako těžká cukrová poleva mě zalije zjištění, že bytem vibruje

ničím nezastavitelná energie napojená na kořeny všehomíra. Pravidelné vrzání postele, způsobené nedotaženými šrouby vratké skandinávské konstrukce, opakované zívání, které je vzhledem k prováděné činnosti třeba nazvat spíše hýkáním. A já se pravidelně houpu a houpu, takřka synchronizované s tím vrzáním a hýkáním.

Okamžitě nohama zabrzdím rozhoupané křeslo. Vykřičník. Klesám před sebe na parcelu a přes hlavu dám polštář. Nohy natáhnu a uvolním a dlaně natočím ke stropu, abych vyzývala jinou energii. Když jsem kdysi chodila cvičit jógu, tak naše cvičitelka, Ho Či Min v sukních, to tak říkala, tedy to o dlaních natočených k nebi. Ach, tenhle uondaný sobotní večer, skoro jako by měl člověk strach, že nikdy neskončí. Nejvíc nehod se stává těsně před cílem. Snažím se uvolnit a nemyslet na to, kde jsem, co jsem, co bude a nebude a co by mělo být. Pozoruju strupovité tečky na stropě a počítám je.

Vtom se otevrou dveře: „Ty už seš tady? Já ovuluju, víš? Museli jsme to využít. Dnes ještě tak čtyřikrát.“

„Jo, jasně,“ kývnu hlavou, tedy spíš polštářem.

„Je ti něco? Jak bylo u ségry?“

Sundám si polštář z hlavy.

„Normálka.“ V tu chvíli, nevím proč, dodám: „Už jsem si našla nějaký bydlení, tak už vás nebudu otravovat...“ Říkám to a toužím po úlevě, která by se mohla dostavit, kdybych nelhala.

„Nás vůbec neotravuješ, můžeš tady klidně nějakou dobu být, ale pokud sis už něco našla... Kde to je?“

„No, nech se překvapit,“ řeknu.

Jana si tře prsa: „To je hrůza, mě úplně brní prsa. No jo, rozmnožování, člověk... Jdem na to...“ Při odchodu z místnosti sebou trhne: „V lednici je bramborovej guláš. Vem si, co chceš.“

Říká to s pohledem do fíkusu a je to absurdní scéna, ale těžko říct, jaká budu já, až budu vědomě ovulovat, až budu manažerkou svých vajec. Budu třeba taky fíkusu vařit bramborový guláš? Jde ke dveřím. „Jo, a co děláš zítra? Nechceš něco podniknout?“

„No, já asi budu muset zařizovat to bydlení, ale tak... Co jako myslíš?“

„No, tak třeba se jít projít.“

„Tak uvidíme, jo?“

„Tak jo, my jdeme zase králičit, dobrou.“

Jana za sebou tiše zavře dveře a já si zase vrazím polštář na hlavu. Nechci prožít čas mezi nevrzáním a vrzáním. Chci ticho, které sama ovlivňuju. Ponoř se do sebe. Čerpej ze sebe. I přes polštář je slyšet králičení. Ovulace je mocná záležitost. Dělohy vládnu světu mocným způsobem, strůjkyně velkých projektů.

Zde nemohu zůstat. Kam jít? Není místo, kde by se dalo hibernovat, u ségry je jen kamrlík s bojlerem, kde bych mohla spát leda tak vestoje a držet u toho vysavač. Hlavou mi probleskne sestřina otázka. Našmátrám mobil. Píšu okamžitě sms: *Vim, co s tou skříní. Nevyhazovat!*

Prostor. Svět je rozparcelovaný. Všechno patří někomu jinému. Každý má svých pár metrů čtverečních, ale někteří jen bloudí mezi cizími parcelami. Kolik prostoru na světě leží ladem, nevyužito, určitě spousta. Jak takový kousek pro sebe najít? Místečko v zákrytu, kam nefouká, dají se tam natáhnout nohy, dá se tam uvařit čaj a tiše spočinout jak nedělní pečeně v pekáči.

Tak teď aspoň ta skřín. A časem bude i pekáč. A tak. Oživení. Najednou mi tělem začne proudit horká živelná energie. Najdu

v zavazadle špunty do uší, svlékám svršky, sprchuju se, ulehám. Útlum. Ale hlava šrotuje dál.

Stojím v otevřených dveřích, ze kterých se jde na zahradu. Najednou ze mě vyběhne spousta dětí, jsou tři, čtyři, je jich pět. Jsou veselé a šťastné a vypadají nádherně, jsou si podobné a bratrsky se milují a nenávidí zároveň. Jsou hluché. Přesto na ně volám, jenže ony mě neslyší, běhají po zahradě. Pozor! Na konci zahrady jsou koleje, po kterých jezdí skvostné vlaky Praha-Brno, ale taky Hamburk-Vídeň. Vyběhnu za nimi, musím je ochránit. A v tu chvíli se probudím.

Co s nimi, s mými pěti hluchými dětmi, které neslyší mé volání, když je v dálce slyšet vlak? Otevřu oči, zírám do tmy, polknu na sucho a uvědomuju si, kde jsem a co jsem. Rozvibrované králičení, bušící tep, voda se v trubkách vaří. Ze samé nudy díky milosrdnému Bohu našťěstí znovu usínám.

Někde něco zvoní. Ze spánku připomínajícího sítku – jemnou, pružnou, přilnavou a spolehlivou –, do které se balí uzená rolka, mě vzbudí zvonění telefonu. Vyletím z té sítky jako kus uzeného a předstírám čilost.

„Čau, ty spíš?“

„Ne, vůbec.“

„Že zniš tak rozespale...“

„No, já rána nesu těžce.“

„Hele, jestli tu skříň někdo chce, tak mu vyříd', že ji musí ještě dnes odvézt. My totiž ty nový skříně přivezeme už zítra a chci to tam dnes už mít vyklizený, všechno nachystat. Jinak já ji klidně vyhodím, už mám toho věčného zařizování plný zuby.“

„Jo, určitě ji chci. A nemohl by mi s ní Standa nějak pomoci?“

„Prosím tě, a jak? Leda ji s tebou snese dolů, ale do našeho auta se rozhodně nevejde.“

„Nevejde, jo?“

„No, rozhodně ne, seš na hlavu?“

„No, tak aspoň dolů a pak já už si někoho domluvim.“

„No, ale ne, že to bude stát pak týden dole v domě, to by sousedi nadávali hrozně...“

„Ne, nebude, neboj.“

Zírám z okna na zametající oranžové vestáky. Hlava mi šrotuje. Panenko skáková, kdo mi pomůže tu skříň někam převézt? A kam se s ní podít? Kam se uchýlit? Existuje nějaké odkladiště pro lidi, co žijí ve skříní? Nějaký skříňový kemp u Macháče? Den strávím hibernací v houpacím křesle, kde maluju různé polohy hodinek, tučňáků, slunce, a přemýšlím, nad čím bych měla přemýšlet, nad čím tak přemýšlí normální člověk, respektive normální člověk v mé situaci. Zase ty normy! Potom jsou dvě odpoledne, já vylovím z Janiny ledničky mrkev, operu ji, strčím do pusy, zavážu si boty a jdu na tramvaj.

V tramvaji pozoruju lidi. Jedna stará paní vypráví té druhé zásadní životní příběh, mezitím pronáší pořád dokola refrén: „Ále, to máš fuk, já jedu pro dort.“ Potom ale zase vyloví další detail toho dojemného příběhu o tom, jak ji její osmdesátiletý manžel opustil. „Stejskat si? To teda ne, já se rozhodla, že to pořádně oslavím,“ říká a cupuje u toho růžek látkového kapesníku s růžičkami a žlutým lemem. Potom vystoupím a mířím k domu, kde bydlí sestra.

Tak už myslí, čoveče. Takhle vypadáš jako hrdina, kterému je všechno jedno, a ty přitom neděláš nic jiného, než koumáš nad tím, jak jednat. Tak jednej, hrdinko. Stoupám po schodech. Už máš jen tři poschodí, a furt nevíš, co s tou skříní. Kam s ní? No, tak ji prostě snesem dolů, něco se určitě přihodí, takže se všechno nějak vyřeší samo sebou, no ne? (Jestli na tomhle